

Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1972

door

S. J. VAN OOSTSTROOM en J. MENNEMA
(Rijksherbarium, Leiden)

Van verschillende kanten hebben wij instemmende geluiden mogen vernemen ten aanzien van de nieuwe opstelling van de lijst van nieuwe vindplaatsen van zeldzame planten, zoals die vorig jaar is gepubliceerd. Dit is voor ons aanleiding geweest ook dit jaar op dezelfde wijze de nieuwe vondsten te presenteren: in drie categorieën, nl. inheemse, adventieve en verwilderde soorten, binnen elke categorie de families en binnen de families de soorten alfabetisch gerangschikt.

Wederom staan wij in enkele gevallen voor een moeilijke keuze om te bepalen in welke categorie een soort moet worden geplaatst. Diverse floristen hebben schriftelijk gereageerd op ons verzoek om, indien zij in de vorige lijst voor een aantal gevallen een andere rubriek zouden kiezen, dit aan ons bekend te maken, een verzoek dat wij ten aanzien van deze lijst gaarne herhalen. Ook hebben wij een enkele maal aanvullen-

de opgaven mogen ontvangen over het voorkomen van soorten, die blijkens de ons ter beschikking staande gegevens in Nederland of in een bepaald gedeelte van ons land niet of uiterst zeldzaam zouden voorkomen. Wij zullen zo veel mogelijk deze reacties vermelden bij de nieuwe vondsten van deze soorten. De opmerkingen over soorten, waarvan dit jaar geen nieuwe vondsten worden vermeld, zijn in het literatuurkaartsysteem van de afd. Nederland opgenomen en zullen in de eerstvolgende lijsten met nieuwe vondsten worden gepubliceerd.

In de categorie inheemse planten zijn enkele opgaven opgenomen van minder zeldzame soorten. Deze opgaven hebben dan betrekking op merkwaaardige vindplaatsen.

In deze lijst is niet meer opgenomen *Trifolium resupinatum* L., omdat deze soort niet langer zeldzaam mag worden genoemd. Voor de inventarisatie van de flora is het echter toch nuttig ons ook in de toekomst opgaven van vondsten ervan te blijven toezenden.

Wij houden ons ook nu weer aanbevolen voor toezending van materiaal en voor opgaven van nieuwe vondsten, mits deze voorzien zijn van de vindplaatsopgave, zo nauwkeurig en gedetailleerd mogelijk, de datum van de vondst en de naam van de vinder.

Voor de namen van in deze lijst vaak voorkomende vindders zijn de volgende afkortingen gebruikt:

(A.) voor J. Akkerman te Beverwijk; (v.d.B.) voor A. van de Beek te Lexmond; (Bij.) voor R.-J. Bijlsma te Ede; (J.) voor M. T. Jansen te Veenendaal; (de J.) voor Prof. Dr. S. E. de Jongh te Leiden; (Me.) voor J. Mennema te Voorschoten; (v.d.P.) voor D. T. E. van der Ploeg te Sneek; (Unio) voor Excursie van de Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland.

A. Inheemse soorten

PTERIDOPHYTA

Equisetaceae

Equisetum sylvaticum L.; Diepenveen, De Kranenkamp, mei 1972 (opg. Mej. T. Riddering); Barneveld, landgoed De Schaffelaar, talrijk, mei 1972 (Bij.).

Equisetum telmateia Ehrh.; langs de weg Oost-Souburg — Rammekenshoek, massaal, 1972 (K. Alders). Deze opmerkelijke vindplaats ligt geheel buiten het Nederlandse areaal van de soort.

Lycopodiaceae

Lycopodium annotinum L.; Appelscha, Grote Veen, talrijk, aug. 1972 (F. Rudolphy).

Ophioglossaceae

Ophioglossum vulgatum L.; Wieringermeer, aan de rand van het Robbenoordbos, juli 1960 (opg. A. L. J. van IJzendoorn); Drom, gem. Piershil, mei 1972 (H. Gaasbeek).

Polypodiaceae

Asplenium trichomanes L.; Staveren, stationsterrein, juli 1972 (Unio); sluismuur bij brug over kanaal Almelo-Nordhorn, in de weg Weerselo-Reutum, sept. 1972 (E. J. Weeda).

Phyllitis scolopendrium (L.) Newm.; Rotterdam, op muur, 1972 (P. van der Ent).

Polypodium interjectum Shivas; Havikkerwaard, gem. Rheden, op oude knotwilg, okt. 1972 (K. Alders).

Thelypteris dryopteris (L.) Slosson; Veenendaal, Gat van Vonk, juli 1972 (opg. J.).

ANGIOSPERMAE

Asclepiadaceae

Vincetoxicum hirundinaria Med.; Stokkem, gem. Wijlre, juni 1972 (G. J. C. M. van Vliet & H. Zandee).

Balsaminaceae

Impatiens noli-tangere L.; Voorschoten, in bosje N. van huis Ter Horst, aug. 1972 (opg. H. G. van der Weijden).

Callitrichaceae

Callitriche palustris L.; Baarle-Nassau, Halsche Beemden, mei 1972 (Werkgroep het Merkske).

Campanulaceae

Legousia speculum-veneris (L.) A. DC.; Meers, gem. Stein, L., in gerstveldje, juli 1972 (H. Gilissen).

Phyteuma spicatum L.; Baarle-Nassau, Halsche Beemden, mei 1972 (Werkgroep het Merkske).

Caryophyllaceae

Cerastium glomeratum Thuill. var. *apetalum* Koch; Oude-Pekela, akker op zandige dalgrond, juni 1971 (J. M. Duiven).

Cerastium holosteoides Fr. subsp. *pseudoholosteoides* Möschl; Dordtse Avelingen, bij kilometerpaal 959, mei 1971 (Dr. Ir. W. G. Beeftink). Wederom een vondst van een van de „kale” ondersoorten, die uitsluitend bekend zijn van het zoetwatergetijdengebied (VAN OOSTSTROOM, 1970).

Holosteum umbellatum L.; bij Hulshorst, oude Zuiderzeedijk, maart 1972 (W. O. van der Knaap & J. van Marken); Gorssel, in wegberm, april 1972 (E. J. Weeda).

Lychnis flos-cuculi L., met witte bloemen; Z.W. van Castelré, gem. Baarle-Nassau, slootkant, juni 1972 (Werkgroep het Merkske).

Chenopodiaceae

Beta vulgaris L. subsp. *maritima* (L.) Arcang.; Brouwershaven, net buiten de keersluis, aan de westzijde op de glooiing, 1 ex. in vrucht, sept. 1972 (opg. W. de Munck).

Compositae

Aster tripolium L.; Dordrecht, krib in de Beneden Merwede tegenover de kerk van Papendrecht, 1972 (L. van der Wiel); Biesbosch, bij de Vischplaat, 1972 (id.). Deze bekende soort van het kustgebied, die de laatste jaren in toenemende mate langs de grote rivieren wordt aangetroffen (VAN DEN BERGH & HEKKING, 1973), heeft nu ook het westelijke stroomgebied van de Waal bereikt.

Cirsium oleraceum (L.) Scop.; Doetinchem, Zelhemse beek bij de Kruisberg, enkele tientallen exx., sept. 1972 (H. J. E. Buchwaldt); Nieuw-Helvoet, in de duinen bij het Quakjeswater, 1 bloeiend ex., aug. 1972 (opg. P. Vroegindewey); Baarle-Nassau, op vier verschillende plaatsen langs het Merkske, mei 1972 (Werkgroep het Merkske). Als vindplaats was het Merkske reeds bekend (VAN OOSTSTROOM & REICHGELT, 1964), doch door het onderzoek aldaar in 1972 (MENNEMA, 1973b) is het aantal bekende groeiplaatsen langs het Merkske van deze soort, die een zeldzame plant van het Krijtdistrict en — volgens een schrift. mededel. van M. T. Jansen — ook van het Fluviaatiele district moet worden genoemd, toegenomen.

Hieracium caespitosum Dum. × *H. pilosella* L. (*H.* × *flagellare* Willd.); Z. W. van Mijdrecht, wegberm, juli 1972 (Mej. Marijke Kruyt & J. J. M. van Alphen).

Hieracium murorum L. subsp. *cardiophyllum* (Jord.) Sudre; Baarle-Nassau, Z. van Castelré, langs houtwal, juni 1972 (Werkgroep het Merkske).

Hieracium pilosella L. subsp. *trichadenium* N. P.; Beek (Lijmers), Arnhemse Weg, mei 1972 (Dr. P. W. Leenhouts).

Lactuca serriola L.; Goeree, Kwade Hoek, aug. 1972 (C. Sipkes).

Pulicaria dysenterica L.; Elp, gem. Westerbork, CRM-reservaat „Reitma”, juli 1972 (W. Ph. ten Klooster). Deze in het noorden van het land zeldzame soort is in Drente van waarschijnlijk slechts 2 groeiplaatsen bekend.

Cruciferae

Crambe maritima L.; Ouddorp (Goeree-Overflakkee), bazaltdijk achter de Preekhilpolder, sept. 1972 (A. de Graaf); id., okt. 1972 (C. Sipkes). De toename van het aantal vindplaatsen sinds 1959 (MENNEMA, 1973a) zet zich voort.

Cyperaceae

Carex acuta L. × *C. hudsonii* A. Benn. (*C.* × *prolixa* Fr.); Z. van Mildam, gem. Schoterland, Stelweg, juni 1972 (F. Rudolphy).

Carex appropinquata Schum.; Schelluinen, reservaat Niemanshoek, juni 1972 (H. G. van der Weijden).

Carex aquatilis Wahlenb.; Nieuwleusen, spoorssloot Zwolle-Meppel, mei 1972 (J. J. Kleuver).

Carex diandra Schrank; Kamerikse Nessen, Zuid- en Middennes, hooiland, juni 1972 (Mej. G. Zijlstra). Deze soort is in het noorden van het land niet zo zeldzaam als eerder werd opgemerkt (VAN OOSTSTROOM & MENNEMA, 1972) en breidt zich de laatste jaren zelfs sterk uit (schrift. mededel. D. T. E. van der Ploeg).

Carex dioica L.; Peizerweering, Dr., sept. 1972 (opg. W. Ph. ten Klooster).

Carex hudsonii A. Benn. × *C. nigra* (L.) Reichard (*C.* × *turfosa* Fr.); Hardegarijp, tussen de stamouders, juni 1972 (F. Rudolphy).

Carex lasiocarpa Ehrh. × *C. riparia* Curt. (*C.* × *evoluta* Hartm.); Hardegarijp, juni 1972 (F. Rudolphy & v.d. P.).

Carex otrubae Podp. × *C. remota* L. (*C.* × *kneuckeriana* Zahn); Laaxum, Mokkebank, 1972 (opg. v. d. P.).

Carex reichenbachii Ed. Bonn.; Epse, gem. Gorssel, De Meermin, aug. 1972 (P. Aukes); Grebbeberg, landgoed Heimerstein, juni 1972 (K. Alders).

Carex riparia Curt. × *C. rostrata* Stokes (*C.* × *beckmanniana* Figert); Beetsterzwaag, Koningsdiep, in de nabijheid van de stamouders, juni 1972 (v.d. P. & F. Rudolphy); Geelbroek, gem. Rolde, langs slootje, tussen de stamouders, juni 1972 (J. J. M. van Alphen).

Cladium mariscus (L.) Pohl; Goes, inlaag W. van het Goessche Sas, juli 1972 (opg. Dr. Ir. W. G. Beeftink & W. de Munck).

Scirpus setaceus L.; Kudelstaart, poeltje langs Zuidertocht, juli 1972 (Mej. Marijke Kruyt & J. J. M. van Alphen). Van deze soort zijn in het Hafdistrict geen of nauwelijks enkele vindplaatsen bekend.

Ericaceae

Andromeda polifolia L.; Watergang, gem. Landsmeer, 1972 (opg. Mej. S. M. van der Baan & Chr. van Orden). Deze soort is uit dit gebied alleen bekend van Katham (VAN OOSTSTROOM & REICHGELT, 1961).

Vaccinium vitis-idaea L.; St. Maartenszee, gem. Zijpe, tussen kraaiheide en eikvaren, 1972 (opg. Mej. S. M. van der Baan & Chr. van Orden). VAN OOSTSTROOM & REICHGELT (1961) noemen deze voor het Hafdistrict zeldzame soort slechts van een vijftal vindplaatsen in dit district.

Euphorbiaceae

Euphorbia cyparissias L.; Heihof, gem. Nieuwenhagen, L., in open grasland, juli 1972 (Me.). Deze soort is volgens DE WEVER (1914) in Zuid-Limburg alleen bekend van Vaals.

Euphorbia platyphyllos L.; Nieuwveen, Z.-H., Schilkerweg, in roggeakker, juli 1972 (Mej. Marijke Kruyt & J. J. M. van Alphen).

Gentianaceae

Gentiana cruciata L.; Bakkum, P. W.-duinen, juli 1972 (Mej. S. M. van der Baan & Chr. van Orden). QUENÉ-BOTERENBROOD & MENNEMA (1973) kennen deze soort recent van slechts 5 uurhokken, alle gelegen in het duingebied van Zuid-Holland.

Geraniaceae

Geranium pyrenaicum Burm. f.; Muiderberg, Brink, juli 1972 (Prof. Dr. A. S. Troelstra).

Haloragaceae

Myriophyllum alterniflorum L.; Garijp, gem. Tietjerksteradeel, slootje op zand, 1972 (opg. v. d. P.).

Myriophyllum verticillatum L.; Schenkeldijk, gem. Numansdorp, 1970—1972 (opg. H. G. van der Weijden).

Juncaceae

Juncus mutabilis Lamk.; Leersum, kasteel Broekhuizen, spontaan, 1972 (opg. Dr. G. Londo).

Juncus tenuis Willd.; Leiden, bouwterrein Witte Singel, sept. 1972 (P. Polderman).

Deze soort is buiten het pleistocene deel van ons land slechts van enige verspreide vindplaatsen bekend (REICHELDT, 1964).

Luzula luzuloides (Lamk.) Dandy & Wilmott; Raalte, Zonnenbergen, mei 1972 (J. J. Kleuver).

Labiatae

Ajuga reptans L., met lila bloemen; Bakedellen in het Heekenbroek, gem. Hummelo en Keppel, op vochtig graspad, mei 1972 (Me.).

Lamium purpureum L., met witte bloemen; Middelharnis, Oudlandsedijk, apr. 1972 (P. Vroegindewey).

Origanum vulgare L., met witte bloemen; Best, oud opgehoogd bouwland, 1 ex. naast normale ex., aug. 1972 (opg. W. Iven).

Prunella vulgaris L., met witte bloemen; tussen Deventer en Olst, aug. 1972 (J. Hulshof).

Salvia pratensis L.; Veerse Meer, dam door de Zandkreek, wegberm, juni 1972 (opg. P. A. Sliem & W. de Munck). Deze soort is zeldzaam in het maritieme deel van het Fluviatiele district.

Stachys arvensis (L.) L.; Huigsloot, ca. 1 km van Abbenes, juli 1972 (Mej. Marijke Kruyt & J. J. M. van Alphen). In het holocene deel van ons land komt deze soort zeldzaam voor.

Stachys palustris L. × *S. sylvatica* L. (*S.* × *ambigua* Sm.); Denekamp, bos Achter de Voort, met *S. sylvatica* maar zonder *S. palustris*, juli 1972 (E. J. Weeda).

Lentibulariaceae

Pinguicula vulgaris L.; Haaksbergen, Buurserzand, juni 1972 (opg. Mej. Marijke Kruyt & J. J. M. van Alphen); id., 1972 (opg. H. Albers). Het uurhok, waarin deze vindplaats ligt, was van vóór 1950 bekend en brengt het aantal recente uurhokken van deze sterk achteruitgegane soort op 10.

Utricularia intermedia Hayne; Zundert, CRM-reservaat „Lange Goren”, in verlandende moerput, aug. 1972 (A. J. de Neeling).

Liliaceae

Gagea pratensis (Pers.) Dum.; Kootwijk, bij de kerk, apr. 1972 (opg. J.).

Gagea spathacea (Hayne) Salisb.; Hazelbekke bij Vasse, zandig beekbos, apr. 1972 (opg. E. J. Weeda).

Gagea villosa (Bieb.) Duby; park Huize Amerongen, op paden, talrijke niet bloeiende planten, slechts 2 bloeiende ex., apr. 1972 (opg. J. & C. J. N. afd. Veenendaal); Kerk-Avezaath, bij de N.H. kerk, alleen niet bloeiende ex., apr. 1972 (opg. J.). Zie Gorteria 6(8), 1973, p. 125.

Lilium bulbiferum L. subsp. *croceum* (Chaix) Arcang.; Spankeren, gem. Rheden, bij de spoorlijn, langs rand van een akker, in de overgang naar een brandnetelbegroeiing langs de spoorloot, juli 1972 (E. J. Weeda). Zie Gorteria 6(8), 1973, p. 140.

Polygonatum verticillatum (L.) All.; Oombos, gem. Valkenburg, Z.-L., enkele ex., mei 1972 (opg. H. P. Nooteboom).

Lobeliaceae

Lobelia dortmanna L.; Wateren, Dr., Ganzepoel, juli 1972 (opg. G. J. Baayens & G. van der Velde); id., aug. 1972 (F. Rudolphy).

Loranthaceae

Vscum album L.; Nederhemert-Z., op populier van kasteelpark, apr. 1972 (Floristenclub Gelderse Vallei).

Onagraceae

Circaea lutetiana L.; Hoorn, Hoornse Hop, in dijkglooiing, aug. 1972 (opg. G. Houtman).

Oenothera parviflora L.; Steyl, gem. Tegelen, langs de Maas, juli 1972 (P. Spreuwenberg).

Orchidaceae

Epipactis helleborine (L.) Crantz; Leiden, plantsoen, in dennenaanplant, meerdere forse exx., juli 1972 (opg. Dr. C. Bas); Hoogvliet, Ruigeplaatbos, onder eiken- en beukenaanplant, in zeer grote aantallen, zomer 1971 en 1972 (opg. J. C. Tinhout); Strijensas, in populierenwal, meer dan 1000 exx., 1972 (opg. H. Gaasenbeek); O. van Den Bommel, talud van sloot aan de binnenzijde van de Bommelse zeedijk, 5 exx., 1972 (opg. P. A. Slim & W. de Munck). Deze vrij algemene orchidee van de duinstrook, het oosten en het zuiden van ons land is zeldzaam in het Hafdistrict en in het maritieme deel van het Fluviatiele district.

Listera ovata (L.) R. Br.; Drom, gem. Piershil, mei 1972 (H. Gaasenbeek). Van deze orchidee zijn ons geen recente vondsten van de Zuidhollandse eilanden, uitgezonderd het duingebied, bekend.

Orobanchaceae

Orobanche minor Sm.; Bennekom, op *Nerium oleander*, mei 1972 (H. N. Cevat); Heerlen, op *Nerium oleander*, 1971 (opg. Dr. S. J. Dijkstra); zie *Natura* 68, 1971, p. 41.

Orobanche purpurea Jacq.; Staveren, stationsterrein, juli 1972 (Unio), zie *Vanellus* 25, 1972, p. 181; Bennekom, op *Tagetes*, 1972 (opg. J. Swart), zie *Natura* 69, 1972, p. 63—64.

Papilionaceae

Lathyrus tuberosus L.; Noorddijk tussen Zuidzijde (gem. Nieuw-Beijerland) en Zuid-Beijerland, zomer 1972 (opg. H. Gaasenbeek); Middelsluisdijk tussen Zuid-Beijerland en Numansdorp, zomer 1972 (id.).

Trifolium micranthum Viv.; Texel, nabij Den Hoorn, op dijk tussen Prins Hendrikpolder en Hoornder Nieuwland, juli 1972 (Mej. W. Eelman); id. nabij De Waal, op Waalenburgerdijkje bij Weegeswaal, juli 1972 (id.); id., Mokbaai, Noorddijk, juli 1972 (id.); tussen kop Afsluitdijk en Harlingen, op nieuw talud van verhoogde zeedijk, 1971 (opg. v.d. P.); Nijemirdum, Fr., grazige dijkhelling aan het IJsselmeer, juli 1972 (Unio). Deze soort was van Texel nog niet bekend, wel van Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog (VAN OOSTSTROOM, 1968).

Trifolium ornithopodioides L.; Laaxum, Fr., grazige dijkhelling aan het IJsselmeer, juli 1972 (Unio); IJsselmeerdijk ten O. van Rijsterbos, juli 1972 (F. Rudolphy);

Nijemirdum, Fr., grazige dijkhelling aan het IJsselmeer, juli 1972 (Unio). Deze klaversoort was tot nu toe alleen bekend van Terschelling, Vlieland, Bergen, N.-H. en Walcheren.

Trifolium striatum L.; IJsselmeerdijk ten O. van Rijsterbos, juli 1972 (F. Rudolphy); Nijemirdum, Fr., grazige dijkhelling aan het IJsselmeer, juli 1972 (Unio).

Plantaginaceae

Plantago coronopus L.; Rhenen, kalkzandsteenafgraving, 1 ex., aug. 1972 (Bij.). Van deze in het kustgebied algemene soort zijn langs de grote rivieren slechts weinig vondsten bekend.

Polygonaceae

Polygonum bistorta L.; Eversdijk, gem. Kapelle, Zeel., wegberm, mei 1971 (Dr. W. J. Wolff). Van deze soort waren in Zeeland slechts twee opgaven bekend, nl. van de Westhoek van Schouwen en van Grijskerke op Walcheren.

Potamogetonaceae

Potamogeton alpinus Balb.; Kolderwolde, Fr., slootje, 1971 (opg. v.d. P.).

Potamogeton natans L. × *P. zizii* Koch ex Roth (*P. × crassifolius* Fryer); Kolderwolde, Fr., 1971 (opg. v. d. P.).

Primulaceae

Trientalis europaea L.; Diepenveen, De Kranenkamp, mei 1972 (Mej. T. Riddering).

Ranunculaceae

Delphinium consolida L.; Meers, gem. Stein, L., gerstveldje, juli 1972 (H. Gilissen).

Ranunculus nemorosus DC.; Ravensberg, Beek, L., mei 1972 (opg. Bij.).

Rosaceae

Alchemilla glabra Neygenf.; Sprang-Capelle, N.-Br., Labbeget, juni 1972 (opg. Mej. G. Zijlstra); Baarle-Nassau, steile oeverwal van het Merkske, mei 1972 (Werkgroep het Merkske).

Filipendula vulgaris Moench; Hagen bij Doetinchem, standplaats deed zeer natuurlijk aan, juni 1969 (Prof. Dr. A. S. Troelstra). Deze soort, waarvan slechts een vindplaats, nl. bij Gennep bekend is, wordt ook als sierplant gekweekt; de mogelijkheid van verwildering moet niet geheel worden uitgesloten.

Potentilla anglica Laich. × *P. erecta* (L.) Räuschel (*P. × suberecta* Zimmeter); Compierkade, Z. van Alphen a.d. Rijn, 1972 (opg. A. Pellekooren); zie *Natura* 69, 1972, p. 31—34.

Potentilla supina L.; Wijhe, uiterwaard, juli 1972 (G. J. Veerman); Olst, Hengforderwaarden, juni 1972 (J. J. Kleuver).

Rubiaceae

Galium mollugo L. × *G. verum* L. (*G. × pomeranicum* Retz.); Kop van 't Oude Wiel, tegenover Boven-Hardinxveld, rivierduinen, juni 1971 (opg. Mej. G. Zijlstra).

Saxifragaceae

Saxifraga tridactylites L.; Hien, gem. Dodewaard, op begrinte kade in de Waal-
uiterwaard O. van de kerncentrale, mei 1972 (opg. J.).

Scrophulariaceae

Antirrhinum orontium L. Het aantal recente vindplaatsen is verheugend groter dan
wij een vorige maal vermeldden: Warnsveld, aug. 1972 (opg. de J.); Rhenen, sept.
1972 (Bij. & H. van Oeveren); Renkumse eng, 1964 (opg. Dr. F. M. Muller);
Arnhem, aug. 1969 (opg. E. J. Weeda); Keekerdorp, aug. 1970 (id.); Gennep, aug.
1969 (id.); sinds 1962 in 10 van de 60 uurhokken van de Gelderse Vallei genoteerd
(opg. J.).

Linaria spuria (L.) Mill.; Schin op Geul, in gerstakker, ca. 10 exx., juli 1971 (opg.
J. van Dijk).

Scrophularia umbrosa Dum.; Wageningen-Hoog, stortplaats Fransekamp, aug. 1972
(Dr. F. M. Muller).

Veronica montana L.; Brummen, bos bij Gelderse Toren, herfst 1972 (opg. E. J. Weeda).

Veronica peregrina L.; station Koudum-Molkwerum, Fr., stationsterrein, juli 1972
(Unio); Leiderdorp, moestuin langs Hoogmadeseweg, talrijk, juni 1972 (R. van der
Meijden).

Umbelliferae

Angelica archangelica L.; Bolgerijse Kade, gem. Vianen, grienden, terrein van Het
Zuid-Hollands Landschap bij Jachtlust, 1 ex., sept. 1972 (opg. G. van der Velde);
Buchten, gem. Born, L., langs Julianakanaal, op steenglooing, juli 1972 (Me. &
C. van Geel). Deze tot voor kort zeldzame soort is sinds 1950 al in ruim 70 uur-
hokken aangetroffen (QUENÉ-BOTERENBROOD & MENNEMA, 1973), voornamelijk
gelegen in het rivierengebied van Zuid-Holland; langs de Maas in Limburg komt
hij nog zeldzaam voor en de vondst aan de Bolgerijse kade is opmerkelijk, omdat de
soort daar niet langs de rivier, maar in de binnendijkse grienden werd gevonden.

Chaerophyllum temulum L.; tussen Zuid-Beijerland en Numansdorp, Middelslussedijk,
juni 1972 (opg. H. Gaasenbeek). Deze soort ontbreekt in het Hafdistrict en op de
Zuidhollandse eilanden, uitgezonderd de duinstrook, nagenoeg geheel.

Silaum silaus (L.) Sch. & Thell.; Werkendam, Boven-Merwede, aug. 1970 (P. A.
Bakker). Deze soort is zeldzaam en wordt uitsluitend in het Fluviatiele district
aangetroffen.

Urticaceae

Parietaria judaica L.; Eysden, kademuurtje langs de Maas, aug. 1968 (opg. R. van der
Meijden). Volgens MENNEMA & SEGAL (1967) was de soort in Eysden na 1924 niet
meer aangetroffen.

Valerianaceae

Valerianella rimosa Bast.; Brummen, op onkruidakker van CRM-reservaat „Bosje
van Heyendaal” te Cortenoever, juni 1972 (P. Aukes).

Literatuur

- BERGH, L. M. J. VAN DEN & W. H. A. HEKKING, 1973. Zulte (*Aster tripolium* L.) langs de grote rivieren. *Gorteria* 6(8), p. 138–139.
- MENNEMA, J., 1973a. Zeekool (*Crambe maritima* L.) in Nederland. *Natura* 70(1), p. 1–4.
- , 1973b. Een vegetatiewaardering van het stroomdallandschap van het Merkske (N.-Br.), gebaseerd op een floristische inventarisatie. *Gorteria* 6(10/11), p. 157–179.
- & S. SEGAL, 1967. Het geslacht *Parietaria* L. in Nederland, 2. *Gorteria* 3(8), p. 109–118.
- OOSTSTROOM, S. J. VAN, 1968. Over het voorkomen van *Trifolium micranthum* Viv. in Nederland. *Gorteria* 4(6/8), p. 109–113.
- , 1970. Floristische notities 80–85. *Gorteria* 5(4), p. 49–54.
- & J. MENNEMA, 1972. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1971. *Gorteria* 6(3), p. 41–56.
- & TH. J. REICHELDT, 1961. Ericaceae, *Flora Neerlandica* 4(1), p. 36–56.
- & —, 1964. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland hoofdzakelijk in 1963. *Gorteria* 2(3), p. 25–33.
- QUENÉ-BOTERENBROOD, A. J. & J. MENNEMA, 1973. Zeldzame Nederlandse plantesoorten in Zuid-Holland. Stenc. Prov. Waterstaat Zuid-Holland, 's-Gravenhage.
- REICHELDT, TH. J., 1964. Juncaceae, *Flora Neerlandica* 1(6), p. 164–209.
- WEVER, A. DE, 1914. Lijst van wildgroeïende en eenige gekweekte planten in Z.-Limburg 4. Jaarb. Natuurh. Gen. Limburg 1914, p. 9–99.

B. Adventieve soorten

Amaranthaceae

- Amaranthus albus* L.; Fort Pannerden, uiterwaard aan de Waal, aug. 1971 (Unio); Utrecht, Protonweg, wegkant, sept. 1971 (F. Adema, v.d. B., de J. & Me.); De Rijp, N.-H., terrein van graanhandel, aug. 1972 (A.); tussen Wormerveer en Oost-Knollendam, wegberm langs de Zaan, aug. 1971 (A.); tussen Dordrecht en Moerdijkbrug, berm rijksweg, sept. 1971 (L. Quaadgras).
- Amaranthus caudatus* L.; Wageningen-Hoog, in een klein zandgat, aug. 1971 (opg. Dr. F. M. Muller).
- Amaranthus deflexus* L.; Heijen, L., bij meelfabriek Hendrix, sept. 1970 (v.d. B.).
- Amaranthus hybridus* L.; Hoewelaken, langs de weg naar Amersfoort, aug. 1970 (v.d. B.); Utrecht, Kanaalweg, sept. 1971 (F. Adema, v.d. B., de J. & Me.); Wormerveer, terrein „De Unie”, sept. 1971 (A.); id., terrein meelfabriek Wessanen, okt. 1971 (A.); Amsterdam-W., havengebied, juli 1972 (Joh. Bolman); Helmond, Bijsterveld, okt. 1955 (J. J. Piet).
- Amaranthus palmeri* S. Wats.; Utrecht, Protonweg, terrein Sol, sept. 1971 (F. Adema, v.d. B., de J. & Me.); rijksweg Utrecht-'s-Hertogenbosch, ca. 10 km N. van 's-Hertogenbosch, enkele exx., sept. 1972 (H. C. Greven), zie ook *De Levende Natuur* 75, 1972, p. 215–216; een ex. van Valkenswaard, okt. 1955 (J. J. Piet) behoort waarschijnlijk ook tot deze soort.
- Amaranthus retroflexus* L. var. *delilei* (Richter & Loret) Thell.; Utrecht, bij meelfabriek aan Kanaalweg, sept. 1967 (v.d. B.).
- Amaranthus spinosus* L.; Amsterdam-W., Coenhaven, okt. 1972 (Joh. Bolman).
- Amaranthus standleyanus* Parodi ex Covas; Wijk aan Zee, P.W.-duinen, vermoedelijk aangevoerd met fazantenvoer, sept. 1971 (A.).
- Amaranthus tamariscinus* Nutt.; Amsterdam-W., Coenhaven, okt. 1972 (Joh. Bolman).

Amaranthus viridis L.; Utrecht, bij meelfabriek aan Kanaalweg, sept. 1970 (v.d. B.); een ex. van Castricum, vuilnisstortplaats, sept. 1970 (A.) behoort waarschijnlijk ook tot deze soort.

Asclepiadaceae

Vincetoxicum nigrum (L.) Moench; boswachterij Noordwijk, kwekerij, juli 1972 (H. C. van der Weijden).

Boraginaceae

Amsinckia menziesii (Lehm.) Nels. & Macbr.; Remmerden bij Rheden, talrijk op boerenerf, juni 1972 (opg. J.); Rotterdam, Westzeedijk, grasberm, aug. 1972 (P. van der Ent).

Anchusa ochroleuca Bieb.; tussen Bakkum aan Zee en Egmond aan Zee, grazige duinen, met fazantenvoer, juli 1972 (opg. Mej. S. M. van der Baan & Chr. van Orden).

Anchusa ochroleuca Bieb. × *A. officinalis* L. (*A.* × *baumgartenii* Nym.); duinen N. van Noordwijk, bij Jachtrust, juli 1972 (H. G. van der Weijden).

Lappula squarrosa (Retz.) Dum.; Wormer, vuilnisstortplaats, juni 1972 (A.).

Cannabaceae

Cannabis sativa L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, okt. 1972 (A.); Leiderdorp, bouwterrein, sept. 1972 (F. Adema); Den Haag, braak terrein, sept. 1972 (L. Quaadgras); tussen Loosduinen en Monster, op vroegere tuinbouwgrond, okt. 1972 (id.); grens Delft-Rijswijk, braakliggend grasland, aug. 1972 (id.); Rotterdam, Doklaan, sept. 1972 (id.); Nieuwenhagen, L., ruderaal terrein nabij luchtschacht, juli 1972 (Me.).

Caryophyllaceae

Agrostemma githago L.; Castricum, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Dianthus armeria L.; A.W.-duinen, fazantenvoerplaats, okt. 1972 (E. Aartse).

Silene conica L.; Leiden, braakliggende grond achter Marislaan, juli 1972 (W. van Alken).

Chenopodiaceae

Axyris amaranthoides L.; Utrecht, Protonweg, sept. 1972 (v.d. B.).

Kochia scoparia (L.) Schrad. subsp. *densiflora* (Turcz. ex Moq.) Aellen; Krommenie, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Salsola kali L. var. *tenuifolia* Tausch; Lochem, kalkrijk zanddepot langs Twentekanaal, zomer 1972 (J. F. Bannink); Dodewaard, Waaloever, 1 ex., sept. 1972 (Bij. & H. van Oeveren); Wageningen, graanhaven, ca. 10 ex., sept. 1972 (id.).

Compositae

Ambrosia psilostachya DC.; Ede, O. van het station, zandige wegberm, sept. 1972 (Bij.); Wijk aan Zee, N. van de weg naar Beverwijk, aug. 1972 (C. Sipkes).

Ambrosia trifida L.; Wageningen, graanhaven, aug. 1972 (Bij. & H. van Oeveren).

Anthemis ruthenica Bieb.; Fort Pannerden, steenslagbeschoeiing (opg. J. & M. C. Schakel); Rozenburg, ICI-terrein, juli 1972 (D. van der Laan).

- Artemisia dracunculus* L.; Breda, sept. 1972 (Joh. Bolman).
Boltonia asteroides (L.) L'Hérit.; Velsen, industrieterrein, juli 1972 (A.).
Carthamus tinctorius L.; Ellecom, aug. 1972 (A. S. Troelstra); Castricum, vuilnisstortplaats, okt. 1972 (A.); Zaandijk, berm Coentunnelweg, juli 1972 (A.); bij Prutmolen, Horstermeerpolder, N.-H., sept. 1972 (T. O. van Kregten).
Centaurea algeriensis Coss. & Dur.; Castricum, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).
Cotula coronopifolia L.; Z.-Flevoland, N.O.-plassengebied langs Knardijk, okt. 1972 (Prof. Dr. W. H. van Dobben).
Crepis setosa Hall. f.; Voorschoten, op talud tunnel, juli 1972 (Me.).
Guizotia abyssinica (L.) Cass.; Wageningen-Hoog, sept. 1972 (opg. Dr. F. M. Muller); IJmuiden, industrieterrein, okt. 1972 (A.).
Senecio fuchsii Gmel.; Rhenen, opslagplaats van zware, vermoedelijk geïmporteerde sparrestammen, juni 1972 (opg. J.).
Senecio inaequidens DC.; Wijlre-Stokkem, ruderaal terrein langs straatweg, okt. 1972 (Mevr. A. Kruyt-Piet).
Xanthium riparium Itz. & Hertsch; Zaandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (T. Edam).
Xanthium spinosum L.; Zaandijk, op met zand opgehoogd terrein, okt. 1971 (T. Edam).

Convolvulaceae

- Ipomoea coccinea* L.; Utrecht, Kanaalweg, sept. 1971 (F. Adema, v.d. B., de J. & Me.).

Cruciferae

- Barbarea intermedia* Bor.; Texel, Z. van de Slufter, nabij De Koog, langs fietspad (met fazantenvoer meegekomen?), juni 1972 (opg. Mej. W. Eelman).
Barbarea verna (Mill.) Aschrs.; Krommenie, vuilnisstortplaats, mei 1972 (A.).
Cardaminopsis arenosa (L.) Hayek; Deventer, industrieterrein, juni 1972 (Mej. T. Riddering); Alphen a.d. Rijn, ruderaal terrein, aug. 1972 (A. Pellekooren).
Erucastrum nasturtiiifolium (Poir.) O. E. Schulz; Krommenie, vuilnisstortplaats, juni 1972 (A.).
Lepidium latifolium L.; Wijk aan Zee, straatrand, juli 1972 (C. Sipkes); id., sept. 1972 (A.).
Myagrum perfoliatum L.; Velsen, industrieterrein, juli 1972 (A.).
Rapistrum perenne (L.) All.; Velsen-N., aan de weg IJmuiden-Wijk aan Zee, juli 1972 (C. Groot).
Sisymbrium irio L.; Krommenie, vuilnisstortplaats, mei 1972 (A.).
Thlaspi perfoliatum L.; Rhenen, terrein kalkzandsteenafgraving, juni 1972 (opg. Bij.).

Cucurbitaceae

- Citrullus lanatus* (Thunb.) Mats. & Nak.; Krommenie, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Cuscutaceae

- Cuscuta campestris* Yuncker; Deest, Gld., in perenboomgaard, op *Polygonum aviculare*, 1972 (Prof. Dr. A. S. Troelstra); zie Gorteria 6, 1972, p. 10.

Cyperaceae

Cyperus cayennensis (Lamk.) Britt.; Rotterdam, Schiehaven, sept. 1970 (R. van der Meijden & Dr. J. F. Veldkamp).

Gramineae

Aegilops cylindrica Host.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, okt. 1972 (A.); Wormerveer, meelfabriek Wessanen, juli 1972 (A.).

Apera interrupta (L.) P. B.; Den Haag, terrein H.T.M., juni 1970 en juli 1971 (L. Quaadgras).

Bromus carinatus Hook. & Arn.; Rotterdam, Kralingen, wegberm bij Brienoordbrug, juni 1972 (P. van der Ent); Deurne, in het dorp, juli 1971 (J. A. E. de Kleuver).

Catapodium rigidum (L.) Hubbard; Winterswijk, Ratumse steengroeve, 1971 (J. van Dijk).

Diplachne uninervia (Presl) Parodi; Wageningen, haven, 1972 (Bij.).

Echinochloa crus-galli (L.) P. B. var. *frumentacea* (Roxb.) W. F. Wright; Alkemade, vuilnisstortplaats, okt. 1972 (A. van Berge Henegouwen).

Eleusine indica (L.) Gaertn.; Ede, Maanderbuurtweg, op zand bij pas gegraven vijver, dec. 1971 (Bij.).

Eleusine tristachya (Lamk.) Kth.; Wageningen, haven, sept. 1972 (Bij. & H. van Oeveren).

Eragrostis multicaulis Steud.; tussen Dordrecht en Moerdijkbrug, middenberm rijksweg, sept. 1972 (L. Quaadgras).

Hordeum jubatum L.; Lauwersoog, schelpenbank, 1971 (opg. v. d. P.); Nieuw-Beijerland, langs dijk, okt. 1972 (H. Gaasenbeek).

Lolium temulentum L.; IJmuiden, industrieterrein, okt. 1972 (A.).

Paspalum distichum L.; Rotterdam, Merwehaven, sept. 1970 (R. van der Meijden & Dr. J. F. Veldkamp).

Phleum arenarium L.; Boskoop, station, 1 ex., aug. 1972 (opg. Bij.).

Sorghum halepense (L.) Pers.; Deest, Gld., vuilnisstortplaats, juli 1971 (Prof. Dr. A. S. Troelstra); Assendelft, vuilnisstortplaats, okt. 1972 (A.); tussen Dordrecht en Moerdijkbrug, middenberm rijksweg, sept. 1972 (L. Quaadgras).

Sorghum vulgare (L.) Pers.; IJmuiden, industrieterrein, okt. 1972 (A.).

Triticum turgidum L.; Soerendonk, gem. Maarheeze, op akker, aug. 1972 (J. van Kessel).

Hydrophyllaceae

Phacelia tanacetifolia Benth.; tussen Dalfsen en Nieuwleusen, berm van vernieuwde weg, juli 1972 (G. J. Veerman); Wijlre, langs spoorlijn (opg. Giessen), zie Natuurh. Maandbl. Limb. 61, 1972, p. 143.

Labiatae

Dracocephalum parviflorum Nutt.; Bilthoven, nieuw aangelegde weg, juli 1972 (Mevr. L. J. Blanche Koelensmid — van der Weerd).

Mentha longifolia L.; Oegstgeest, bij Haagsche Schouw, opgebrachte grond met ruderaal begroeiing, aug. 1972 (Dr. C. Bas).

Salvia verticillata L.; Voorne, Brede Water, juli 1958 en juli 1959 (opg. R. van der Meijden); Itteren, L., grintgroeve langs de Maas, okt. 1972 (H. Gilissen).

Stachys recta L.; Deventer, industrieterrein, 2 exx., juni 1972 (Mej. T. Riddering).

Liliaceae

Muscari comosum (L.) Mill.; tussen Bakkum aan Zee en Egmond aan Zee, grazige duinen, met fazantenvoer, juli 1972 (opg. Mej. S. M. van der Baan & Chr. van Orden).

Lythraceae

Lythrum hyssopifolia L.; Sneek, bij volière, 1972 (opg. v. d. P.).

Onagraceae

Oenothera biennis L. var. *leptomeres* Bartlett; Beverwijk, vuilnisstortplaats, aug. 1972 (A.).

Papaveraceae

Fumaria boraei Jord.; Remmerden bij Rhenen, talrijk op boerenerf, juni 1972 (opg. J.).

Papilionaceae

Arachis hypogaea L.; Assendelft, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Lathyrus aphaca L.; Baarle-Nassau, in droog eikenbos bij het Merkske, mei 1972 (Werkgroep het Merkske).

Lathyrus hirsutus L.; Velsen, industrieterrein, aug. 1972 (A.).

Lathyrus sativus L.; Assendelft, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Lens culinaris Med.; Wormer, vuilnisstortplaats, juni 1972 (A.); Zwarte Hoek bij Axel, in berm, juni 1972 (opg. F. L. L. Tombeur).

Medicago minima (L.) L.; Beverwijk, Plesmanweg, tussen de stenen, aug. 1972 (A.).

Melilotus indicus (L.) All.; Assendelft, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Tetragonolobus purpureus Moench; De Rijp, N.-H., terrein van graanhandel, aug. 1972 (A.).

Trifolium aureum Poll.; Den Haag, stationsterrein Staatsspoor, juli 1972 (opg. C. Benschop).

Trifolium diffusum Ehrh.; Akersloot, rand lelieakker, juli en aug. 1972 (C. Groot).

Trifolium striatum L.; Krommenie, vuilnisstortplaats, aug. 1972 (A.).

Trigonella caerulea (L.) Ser.; Koudum, Fr., in verlaten kwekerij, juli 1972 (Unio).

Trigonella foenum-graecum L.; Wageningen, graanhaven, juli 1972 (opg. Bij.).

Trigonella procumbens (Bess.) Rchb.; Wijhe, kasteel Nijenhuis, verwilderde tuin, sept. 1972 (E. D. & Joh. Bolman).

Vicia ervilia (L.) Willd.; Valkenburg, L., achter St. Jansbos, in wikkeakker, okt. 1971 (v.d. B.); langs de weg Margraten-Slenaken, talrijk in akkers, okt. 1971 (id.); Mechelen, langs de weg naar Vijlen, in wikkeakker, okt. 1971 (id.).

Plantaginaceae

Plantago lagopus L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juni 1972 (A.).

Plantago maritima L.; Velsen, industrieterrein, juli 1972 (A.).

Polemoniaceae

Gilia achilleaefolia Benth.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juni 1972 (A.).

Portulaccaceae

Claytonia sibirica L.; Boekelo, langs de Boekelerbeek, in een bosje, mei 1972 (J. Hofstra).

Ranunculaceae

Delphinium ajacis L.; Leiden, tussen stenen van parkeerstrook, juli 1972 (R. van der Meijden).

Rosaceae

Potentilla recta L.; Ewijkse Waard, aug. 1971 (M. C. Schakel); Leiderdorp, langs fietspad naar Woubrugge, juli en aug. 1971 (de J.); id., okt. 1972 (Dr. C. Bas).

Rubiaceae

Asperula arvensis L.; Zaandijk, berm Coentunnelweg, juli 1972 (A.).

Scrophulariaceae

Linaria repens (L.) Mill.; Rottumeroog, duinen, aug. 1972 (Instituut voor Prehistorie).

Mimulus guttatus DC.; Renkum, uiterwaarden, plassengebied de Noordberg, aug. 1972 (opg. Bij. & H. van Oeveren).

Veronica teucrium L.; Grevelingendam, bij Bruinisse, wegberm, mei 1971 (W. de Munck & P. A. Slim).

Solanaceae

Datura stramonium L. var. *tatula* (L.) Torr.; Bellingwolde, sept. 1971 (opg. G. J. Hamer), zie De Levende Natuur 75, 1972, p. 119.

Nicandra physalodes (L.) Gaertn.; Wijhe, bij spoorlijn, sept. 1972 (G. J. Veerman).

Solanum nitidibaccatum Bitter; IJmuiden, ruig terrein aan de Keetberglaan, aug. 1972 (C. Groot); id., industrieterrein, okt. 1972 (A.).

Solanum rostratum Dunal; Amsterdam-W., haventerrein, okt. 1972 (opg. Joh. Bolman).

Solanum triflorum Nutt.; Kethel, Z.-H., in de Holy-putten, opgespoten terrein, aug. 1972 (Mej. Hannie de Jong).

Umbelliferae

Ammi majus L.; Wormerveer, meelfabriek Wessanen, sept. 1972 (A.); Castricum, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Bupleurum lancifolium Hornem.; Zaandijk, berm Coentunnelweg, juli 1972 (A.).

Coriandrum sativum L.; Velsen, industrieterrein, juli 1972 (A.).

Falcaria vulgaris Bernh.; Voorne, Brede Water, juli 1958 (opg. R. van der Meijden).

Ridolfia segetum (L.) Moris; Assendelft, vuilnisstortplaats, sept. 1972 (A.).

Turgenia latifolia (L.) Hoffm.; Westzaan, terrein Molenaars kindemeelfabriek, juni 1972 (A.).

Zygophyllaceae

Tribulus terrestris L.; Rotterdam, Merwehaven, sept. 1970 (R. van der Meijden & Dr. J. F. Veldkamp).

C. Verwilderde soorten

Amaryllidaceae

Galanthus elwesii Hook. f.; Rockanje, ingang Stekelhoekduin, febr. 1972 (C. Sipkes).

Araceae

Arum italicum Mill.; Texel, Oudeschild, kerkhof bij de Hoge Berg, maart 1971 (opg. Mej. W. Eelman); id., in bos nabij Den Hoorn, waarschijnlijk met sneeuwkllokjes uit Frankrijk meegekomen, 1972 (opg. id.).

Boraginaceae

Pentaglottis sempervirens (L.) Tausch ex Bail.; Wijk bij Duurstede, op enkele plaatsen in de binnenstad, juni 1972 (opg. J.).

Buddlejaceae

Buddleja davidii Franch.; Leiden, op parkeerterrein, juli 1972 (opg. de J.).

Capparaceae

Cleome spinosa Jacq.; Wageningen-Hoog, in een klein zandgat, aug. 1971 (opg. Dr. F. M. Muller).

Caprifoliaceae

Lonicera xylostemum L.; Wageningse Berg, veel, mei 1972 (opg. Bij.); Amersfoort, slootkant, mei 1971 (Instituut voor Prehistorie).

Caryophyllaceae

Silene armeria L.; Beckum, Ov., in wegberm, aug. 1971 (E. J. Weeda); Made, ruderaal terrein, juli 1972 (Mej. Annelies Jansen).

Silene pendula L.; Uitgeest, vuilnisstortplaats, aug. 1972 (A.).

Cistaceae

Helianthemum nummularium (L.) Mill.; Den Haag, terrein bij station Staatsspoor, juni 1972 (opg. C. Benschop).

Compositae

Artemisia ludoviciana Nutt.; Castricum, vuilnisstortplaats, okt. 1972 (A.).

Aster macrophyllus L.; Almen, gem. Gorssel, onder loofbomen, juli 1972 (J. Hulshof). In het Rijksherbarium ligt een exemplaar van Almen, in ondergroei van park De Rozenhof, verzameld in aug. 1950 door T. O. van Kreften.

Chrysanthemum carinatum Schousb.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juli 1972 (A.).

Cicerbita macrophylla (Willd.) Wallr.; Bommelerwaard, bos van landgoed Brakel, apr. 1972 (opg. Floristenclub Gelderse Vallei).

Echinops sphaerocephalus L.; Boven-Leeuwen, Waaluiterswaard, sept. 1972 (opg. Floristenclub Gelderse Vallei).

Helipterum manglesii (Lindl.) F. Muell.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juni 1972 (A.).

Helipterum roseum (Hook.) Benth.; Assendelft, vuilnisstortplaats, juli 1972 (A.).

Petasites japonicus (Sieb. & Zucc.) Maxim.; Mijnsheerenland, 't Hof van Moerkerken, apr. 1972 (Me.).

Silybum marianum (L.) Gaertn.; Goeree, weg van Ouddorp naar Strand Noord, pas opgeworpen dijkje langs de weg, duidelijk uitgezaaid uit ca. 500 m verder gelegen tuin, juli 1972 (opg. H. Gaasenbeek).

Tragopogon porrifolius L.; diverse groeiplaatsen langs de dijken van Schermer en Beemster (opg. Mej. S. M. van der Baan & Chr. van Orden); men kan er aan twifelen, of de Nederlandse groeiplaatsen steeds zijn terug te voeren tot oorspronkelijke culturen (de J.).

Cruciferae

Arabis caucasica Willd.; Ochten, grintbank aan de Waal, apr. 1971 (J. A. E. de Kleuver); A. W.-duinen, Vinkenveld, met tuinafval, juni 1972 (M. O. Boerman).

Armoracia rusticana G., M. & Sch.; Hellevoetsluis, aug. 1971 (opg. P. de Mey); Zuid-Beijerland, juni 1972 (opg. P. A. Slim & W. de Munck).

Aubrieta deltoidea (L.) DC.; Hoek van Holland, wegrand, mei 1972 (L. Quaadgras).
Erysimum perofskianum Fisch. et Mey.; Castricum, vuilnisstortplaats, juni 1972 (W. van Alken).
Hesperis matronalis L.; Wageningen, haven, aug. 1972 (opg. Bij. & H. van Oeveren); Slijk-Ewijk,
Dorpsstraat, in wegberm, juli 1972 (W. van Alken); *id.*, met witte bloemen; Den Haag, zanderig
met gras begroeid veld aan de Dedemsvaartweg, mei 1972 (C. Benschop).

Iberis umbellata L.; Nieuwenhagen, L., op Brunssumerheide en in Kakert, langs weg, juli 1972 (Me.).

Cyperaceae

Carex pendula Huds.; Den Haag, in sloot, mei 1972 (C. Benschop).

Geraniaceae

Geranium platypetalum Fisch. & Mey.; Griendtsveen, Z. van Eikenlaan, in veen op opgebracht vuil,
juni 1972 (Me. & Dr. F. M. Muller).

Geranium pratense L.; Leiderdorp, fietspad naar Woubrugge, 1971/1972 (de J.).

Labiatae

Monarda didyma L.; Wageningen-Hoog, in een klein zandgat, aug. 1971 (opg. Dr. F. M. Muller).

Nepeta grandiflora Bieb.; Z. van de weg Rhenen-Elst, heuvelrand, juni 1972 (opg. J.).

Salvia viridis L., Beverwijk, vuilnisstortplaats, juni 1972 (A.).

Liliaceae

Allium moly L.; tussen Egmond-Binnen en Bakkum, terrein duinwaterleiding, juni 1972 (Prof.
Dr. A. S. Troelstra); Koog aan de Zaan, juni 1972 (H. van der Pol).

Ornithogalum nutans L.; Mijnsheerenland, 't Hof van Moerkerken, apr. 1972 (Me.). Deze soort is
in Nederland vermoedelijk niet recent verwilderd en moet eerder als een „stinseplant” worden
beschouwd (schrift. mededel. Prof. Dr. C. den Hartog).

Malvaceae

Malva verticillata L. var. *crispa* L.; Fortmond, Ov., spontaan in tuin nabij voormalige steenfabriek,
sept. 1972 (G. J. Veerman); Nieuw-Beijerland, langs dijk, okt. 1972 (H. Gaasenbeek).

Papaveraceae

Corydalis lutea (L.) DC.; Acquoy, gem. Beesd, op muur, sept. 1972 (opg. E. J. Weeda); Hoorn,
in tuin, aug. 1972 (G. Houtman).

Papilionaceae

Lupinus angustifolius L.; tussen Dalfsen en Nieuwleusen, berm van vernieuwde weg, juli 1972
(G. J. Veerman).

Polygonaceae

Polygonum polystachyum Wall. ex Meissn.; Laren, N.-H., zandafgraving, okt. 1972 (de J.); Oranje-
zon, bos van Heyse, ca. 100 bloeiende exx., okt. 1972 (opg. A. de Visser).

Polygonum sachalinense F. W. Schmidt; Leersum, hoek Verloopweg en de Bosrand, zomer 1972
(Mej. G. Zijlstra).

Resedaceae

Reseda odorata L.; Bijlmermeer, bij scholencomplex, nov. 1972 (M. A. M. Hulsbosch, E. Kanbier,
M. G. A. M. Moester & R. v. d. Wal).

Rosaceae

Aronia melanocarpa (Michx.) Ell.; Hoevelakense Bos, moerassig gedeelte, mei 1972 (opg. Floristen-
club Gelderse Vallei).

Aruncus silvester Kost.; Vorden, in bos op vochtige plaats, juni 1968 (H. H. Prell).

Potentilla fruticosa L.; Texel, duinen Z. van De Koog, aug. 1972 (opg. Mej. W. Eelman).

Scrophulariaceae

Mimulus guttatus DC.; Tubbergen, in sloot, aug. 1971 (E. J. Weeda).

Veronica filiformis Sm.; Leiden, 1971 (opg. de J.).

Veronica longifolia L.; Renkum, Utrechtseweg, onder meidoornstruweel, juni 1972 (E. Werner);
Noordwijkerhout, A. W.-duinen, 1971 en 1972 (W. van Dam).

Solanaceae

Nicotiana glauca Link & Otto; Rhenen, dijkje onderaan de Grebbeberg, sept. 1971 (Bij. & H. van
Oeveren).

Staphyleaceae

Staphylea pinnata L.; Grevenbicht, langs de Maas, 1972 (opg. Leysen & Dijkstra), zie Natuurh.
Maandbl. Limb. 61, 1972, p. 143.

Umbelliferae

Anethum graveolens L.; Heerlen, mijn Oranje Nassau, bij zandafgraving, juli 1972 (Me.).

Foeniculum vulgare Mill.; Voorschoten, Ter Horst, ruderaal terrein, aug. 1972 (Me.).

Heracleum mantegazzianum Somm. & Lev.; Harskamp, droge sloot aan bosrand, sept. 1972 (opg. J.).

U r t i c a c e a e

Soleirolia soleirolii (Req.) Dandy; Heinkenszand, bij café, sept. 1972 (opg. K. Reinink).

Summary

A list of new localities of rare and interesting species found in the Netherlands mainly during 1972, subdivided in three categories:

A. Native species;

B. Adventitious species;

C. Species escaped from cultivation.

In list A comments have been added, where necessary.